

Reactie op wijziging Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm)

Namens Agricycling en LTO Noord afdeling Súdwest-Fryslân vragen wij het Ministerie van Landbouw, Voedselveiligheid en Natuur (LVVN) om compost die is gemaakt van dierlijke mest (rundveedrijfmest) als dusdanig op te nemen in de meststoffenwet.

Het maken van bodemverbeteraars uit dierlijke mest kan een waardevolle bijdrage leveren aan een duurzame kringlooplandbouw. Door het organische deel van mest conform de probodem certificering te composteren ontstaat een stabiel organisch product dat de bodemstructuur verbetert, het organische stofgehalte verhoogt en de bodem beter in staat stelt om nutriënten en water vast te houden. Dit komt niet alleen de bodemvruchtbaarheid ten goede, maar vermindert ook het risico op uit- en afspoeling van nutriënten naar het grond- en oppervlaktewater.

Onderzoek van de WUR wijst uit dat 5% van totaal N die bij aanvang meetbaar is als N_{min}, en 10% van totaal N na 100 dagen. Dat stelt een werkingscoëfficiënt van 10% (bij lab omstandigheden over een periode van 100 dagen). Gemeten door Wageningen Universiteit in opdracht van LVVN, conform daarvoor gebruikte protocol (<https://reflabos.vito.be/2021/BAM-deel1-12.pdf>)

Wij vragen u concreet Probodem volgens het gecertificeerde compost product op basis van runderdrijfmest, op te nemen als compost in de Bijlage B. behorende bij artikel 29 van de uitvoeringsregeling Meststoffenwet: Werkingscoëfficiënt

Als product toe te voegen aan Uitvoeringsregeling Meststoffenwet paragraaf 3. Fosfaattoestand van de bodem en fosfaatgebruiksnormen Artikel 33b

Belemmeringen in de huidige Meststoffenwet

De huidige Meststoffenwet vormt op dit moment een beperkende factor voor de toepassing van de gecomposteerde organische delen uit mest. De wet schrijft voor dat alles wat zijn oorsprong vindt in mest, ook als zodanig wordt beoordeeld. Voor de verwerking van het organische deel van de mest bestaat echter geen afzonderlijke definitie, waardoor dit automatisch wordt aangemerkt als vaste mest.

De Meststoffenwet is in de basis niet ingericht op het opsplitsen van mest in verschillende bestanddelen, terwijl die delen uiteenlopende toepassingsmogelijkheden en effecten op de bodem hebben. Bij het scheiden van mest wordt onderscheid gemaakt tussen een dikke en dunne fractie. De dikke fractie wordt gelijkgesteld aan vaste mest en kent een gemiddelde werkingscoëfficiënt van circa 45% (afhankelijk van diersoort en toepassing).

Wanneer het organische deel uit de mest op juiste wijze (Probodem certificering) wordt gecomposteerd en gecertificeerd, ontstaat een stabiel, organisch gestabiliseerd en gebonden bodemverbeteraar. Dit product heeft een zeer gering risico op uitspoeling, maar een veel lagere werkingscoëfficiënt dan de oorspronkelijke dikke fractie. De

chemische samenstelling van deze mestcompost verschilt in wezen niet met die CMC-groencompost, terwijl de huidige wetgeving dit product ongelijk behandelt.

Groencompost en GFT-compost kennen een werkingscoëfficiënt van 10% voor stikstof (N) en 25% voor fosfaat (P). De eindproducten van gestabiliseerde organisch deel uit mest heeft vergelijkbare eigenschappen, maar worden door de Meststoffenwet automatisch ingedeeld als vaste mest met een werkingscoëfficiënt van 45%. Dit zorgt voor een ongunstige beoordeling in de toepassing binnen de akkerbouw, terwijl de inhoudsstoffen en milieu-impact vergelijkbaar zijn met reguliere compostproducten. Uit een recent uitgevoerde respiratieproef door de Wageningen Universiteit is het snel vrijkomende organische stikstof bepaald na 100 dagen. Hieruit blijkt dat de mestcompost gemaakt van rundveedrijfmest een werkingscoëfficiënt heeft van 10% voor stikstof. De resultaten van deze proef vindt u in de bijlage.

Wij verzoeken daarom om in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet expliciet op te nemen dat compost op basis van dierlijke mest wordt aangemerkt als zijnde compost met een werkingscoëfficiënt van 10% voor stikstof, analoog aan groencompost. Dit zou een eerlijke en wetenschappelijk onderbouwde benadering zijn, die bijdraagt aan duurzaam bodembeheer.

Koppeling met pilot koolstofbalans landbouw

In dit verband wordt tevens gewerkt aan een voorstel voor een pilot om de totale koolstofbalans van de landbouw te optimaliseren, met nadruk op samenwerking tussen veehouderij en akkerbouw. Deze pilot richt zich op een integrale oplossing die bijdraagt aan:

- i) verbetering van de sociale en economische situatie in het landelijke gebied,
- ii) behoud van een productieve voedselvoorziening en behoud van het graslandareaal,
- iii) beperking van mesttransport bewegingen door afvoer na het verlies van derogatie, en
- iv) verbetering van waterkwaliteit en versterking van bodemgezondheid door optimale toepassing van mest.

Deze aanpak biedt een gezamenlijke route waarin agrariërs samenwerken met de overheid (provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en de Friese gemeenten) om van de mestproblematiek een kans te maken: door mest op een verantwoorde manier te verwaarden tot een bodemverbeteraar die bijdraagt aan een duurzame toekomst voor de regio.

De focus ligt op het beter benutten van de beschikbare koolstof in dierlijke mest, wat gunstig is voor bodemgezondheid, klimaat en waterkwaliteit. Waar de veehouderij vaak een positieve koolstofbalans kent, kan deze worden uitgebalanceerd met de akkerbouw, waar de koolstofbalans juist negatief is. Recente onderzoeken benadrukken het belang van organisch materiaal als factor voor preventieve plantbescherming, de opbouw van

koolstof, de reductie van kunstmestgebruik en het optimaliseren van het bodemleven (microbioom).

Voor de akkerbouw is het vinden van schone, kwalitatieve bodemverbeteraars essentieel om het organische stofgehalte op peil te houden, wat cruciaal is voor de waterdoorlaatbaarheid (sponswerking van de bodem) en het vermogen van de bodem om nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen vast te houden en af te breken. De beschikbaarheid van dergelijke bodemverbeteraars is echter beperkt.

De veehouderij in Noord-Nederland wordt gekenmerkt door een groot areaal grasland, met name op zwaardere kleigronden en in het veenweidegebied. Door het organisch materiaal uit mest (zoals grasresten) te scheiden, composteren en hygiëniseren, ontstaat een hoogwaardige bodemverbeteraar die zeer gewenst is in de akkerbouw. Daarmee kunnen de bovengenoemde opgaven op het gebied van bodem, water en klimaat in samenhang worden aangepakt.

Een werkingscoëfficiënt van 10% voor stikstof bij compost op basis van rundveedrijfmest sluit beter aan bij de feitelijke werking en samenstelling van dit product. Het stimuleert circulair gebruik van nutriënten, ondersteunt de doelstellingen van het mestbeleid én de Kaderrichtlijn Water, en biedt perspectief voor een toekomstbestendige landbouw.

Bijgevoegd vindt u de resultaten van de respiratieproef waarin de werkingscoëfficiënt van de compost vervaardigd uit de dikke fractie van rundveedrijfmest is onderbouwd door de Wageningen Universiteit in opdracht van LVVN

Kwaliteitsonderzoek
Compost
B de Vries

Eurofins Agro
Binnenhaven 5
NL - 6709 PD Wageningen

T monsternummer: 088 876 1006
T klantenservice: 088 876 1006
E mest@fbnl.eurofins.com
I www.eurofins-agro.com

Uw klantnummer: 9066969

St Agricycling Fryslân Coöperatief
Bodemverbetering in de regio
Sint Antoniusplein 38
8601 HK SNEEK

Onderzoek	Analyse-/ordernummer: 2025901317/006708738	Datum verslag: 10-07-2025		
	Type monster: Compost (overig)	Datum monsternummer: 25-06-2025	Datum ontvangst: 27-06-2025	
B de Vries				
Resultaat	Eenheid	Resultaat	Toetswaarde	Resultaat in produkt (g/kg)
bepaald in het monster volgens de op de hieronder vermelde normen	Droge stof	g/kg product	420	
	Ruw as	g/kg ds	673	
	Org. stof	% van de ds	32,7	> 10,0
	Stikstof (N)	g/kg ds	14,9	6,3
	Fosfor (P)	g/kg ds	3,5	
	Fosfaat (P ₂ O ₅)	g/kg ds	8,02	3,37
	Kalium (K)	g/kg ds	17	
	Kali (K ₂ O)	g/kg ds	20	8,4
	Zwavel (S)	g/kg ds	3,4	1,4
	Magnesium (Mg)	g/kg ds	8,0	
	Magnesia (MgO)	g/kg ds	13	5,5
	Chloride	g/kg ds	6,2	
	Zuurgraad (pH)		7,0	
	C-anorganisch	%	0,44	
	Koolzure kalk	%	3,7	
	Geleidingsvermogen	mS/cm 25°C	6,7	
	Koolstof	g/kg ds	178	
C/N-ratio		12		
Respiratiesnelheid	mmol O2/kg OS/uur	6,0		
Toelichting	Het onderzochte monster voldoet aan de samenstellingseisen van compost gesteld in artikel 17, lid 2 en 4 van het Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.			
Contact & info	Monster genomen door: Derden Contactpersoon monsternummer: Koos Rypma: 0652002155			
Na verzending van dit verslag wordt, indien de aard en de onderzoeksmethode van het monster dit toelaat, het monster nog twee weken bij Eurofins Agro voor u bewaard. Binnen deze tijd kunt u eventueel reclameren en/of aanvullend onderzoek aanvragen.				

B de Vries

Method	Droge stof		Em: LDS2
	Ruw as	Q	Em: VAS1
	Org. stof	Q	Em: VAS1
	Stikstof (N-totaal)	Q	Em: REW2
	Fosfor (P)		Em: CFA8
	Forelaat (P_2O_5)		afgeleide waarde
	Kalium (K)		Em: ICP2:(Gw NEN 6966)
	Kali (K_2O)		afgeleide waarde
	Zwavel (S)		Em: STT6
	Magnesium (Mg)		Em: ICP2:(Gw NEN 6966)
	Magnesia (MgO)		afgeleide waarde
	Chloride		Em: WTR1
	Zuurgraad (pH)	Q	PHK1: CI NEN ISO 10390
	C-anorganisch		CAN8: CI NEN-15936
	Koolzure kalk		
	Geleidingvermogen		Em: GVM5
	Koolstof	Q	Em: CHE3
	C/N-ratio		afgeleide waarde
	Respiratieactiviteit		SBC2: CI BRLKD/BVOR

Q Methode geaccrediteerd door RvA

Em: Eigen methode, Gw: Gelijkaardig aan, Cf: Conform

Alle verichtingen zijn binnen de gestelde houdbaarheids termijn tussen monstername en analyse uitgevoerd.

Het monster is geanalyseerd in het Eurofins Agro laboratorium in Wageningen, tenzij anders is vermeld.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeleverde materiaal, dat Eurofins Agro heeft ontvangen en in behandeling is genomen op 27-06-2025 en daarmee op het geanalyseerde monster. Nadere omschrijving van de toegepaste monstername en analyse methoden is te vinden op www.eurofins-agro.com

De meetonzekerheid van de methode is opdraagbaar bij Eurofins Agro. De analyse datum staat niet apart vermeld omdat deze gelijk is aan datum ontvangst.

A vd Valte

Methode			
Droge stof		Em: LDS2	
Ruw aa	Q	Em: VAS1	
Org. stof	Q	Em: VAS1	
Stikstof (N-totaal)	Q	Em: REW2	
Fosfor (P)		Em: CFA8	
Fosfaat (P_2O_5)		afgeleide waarde	
Kalium (K)		Em: ICP2:(Gw NEN 8986)	
Kali (K_2O)		afgeleide waarde	
Zwavel (S)		Em: STT6	
Magnesium (Mg)		Em: ICP2:(Gw NEN 8986)	
Magnesia (MgO)		afgeleide waarde	
Chloride		Em: WTR1	
Zuurgraad (pH)	Q	PHK1: Cf NEN ISO 10390	
C-anorgaansch		CAN8: Cf NEN-15936	
Koolzure kalk			
Geleidingsvermogen		Em: GVM5	
Koolstof	Q	Em: CNE3	
C/N-ratio		afgeleide waarde	
Respiratiesnelheid		SBC2: Cf BRLKC/BVOR	

Q Methode geaccrediteerd door RvA

Em: Eigen methode, Gw: Gelijkwaardig aan, Cf: Conform

Alle verrichtingen zijn binnen de gestelde houdbaarheids termijn tussen monstername en analyse uitgevoerd.

Het monster is geanalyseerd in het Eurofins Agro laboratorium in Wageningen, tenzij anders is vermeld.

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op het aangeleverde materiaal, dat Eurofins Agro heeft ontvangen en in behandeling is genomen op 27-06-2025 en daarmee op het geanalyseerde monster. Nadere omschrijving van de toegepaste monstername en analyse methoden is te vinden op www.eurofins-agro.com

De meetonzekerheid van de methode is opvraagbaar bij Eurofins Agro. De analyse datum staat niet apart vermeld omdat deze gelijk is aan datum ontvangst.

Pagina: 2

Totaal aantal pagina's: 2

Rapportidentificatie:

901318/006708739, 10-07-2025